



ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง สถานและปัญหาในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานและปัญหาในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออก และเพื่อเปรียบเทียบสถานและปัญหาในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออก ในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออก ที่อยู่ในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล จำนวน 104 คน และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่อยู่นอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล จำนวน 317 คน รวมทั้งสิ้น 421 คน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ จำนวน 421 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 409 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.20 เป็นแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล 104 ชุด และแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล 305 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอช เอ็กซ์ (SPSSX - Statistical Package for the Social Science X) โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน
- ตอนที่ 2 สถานและการเปรียบเทียบสภาพในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน
- ตอนที่ 3 ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ มาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของข้อมูลเป็นรายข้อ ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร การศึกษาวิชาโครงการสุขภาพในโรงเรียน และการอบรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน

รายการ	รวม		ผู้บริหารในเขตฯ		ผู้บริหารนอกเขตฯ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<u>เพศ</u>							
ชาย	352	86.06	86	80.38	266	87.21	
หญิง	57	13.94	18	16.82	39	12.79	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	
<u>อายุ</u>							
25 - 29 ปี	9	2.20	2	1.92	7	2.29	
30 - 34 ปี	53	12.96	18	17.31	35	11.48	
35 - 39 ปี	73	17.85	13	12.50	60	19.67	
40 - 44 ปี	84	20.54	19	18.27	65	21.31	
45 ปีขึ้นไป	190	46.45	52	50.00	138	45.25	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	
<u>วุฒิการศึกษา</u>							
ประกาศนียบัตร	26	6.36	5	4.81	21	6.88	
ประกาศนียบัตรชั้นสูง	40	9.78	12	11.54	28	9.18	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	รวม		ผู้บริหารในเขตฯ		ผู้บริหารนอกเขตฯ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	330	80.68	82	78.84	248	81.32
ปริญญาโท	13	3.18	5	4.81	8	2.62
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00
<u>ประสบการณ์เป็นผู้บริหาร</u>						
1 - 5 ปี	93	22.74	32	30.77	61	20.00
6 - 10 ปี	93	22.74	20	19.23	73	23.93
10 ปีขึ้นไป	223	54.52	52	50.00	171	56.07
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00
<u>การศึกษาระดับปริญญาตรีในโรงเรียน</u>						
เคย	316	77.26	84	80.77	232	76.07
ไม่เคย	93	22.74	20	19.23	73	23.93
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00
<u>การอบรมวิชาโครงการสุขภาพในโรงเรียน</u>						
เคย	318	77.75	91	87.50	227	74.43
ไม่เคย	91	22.25	13	12.50	78	25.57
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00



จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 86.06 ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป ร้อยละ 46.45 รองลงมาอายุระหว่าง 40 - 44 ปี ร้อยละ 20.54 ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 80.68 รองลงมาาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ร้อยละ 9.78

ผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์เป็นผู้บริหาร 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 54.52 รองลงมา มีประสบการณ์เป็นผู้บริหาร 1 - 5 ปี และมีประสบการณ์เป็นผู้บริหาร 6 - 10 ปี เท่ากันคือ ร้อยละ 22.74 ผู้บริหารส่วนใหญ่ เคยศึกษาวิชาโครงการสุขภาพในโรงเรียน ร้อยละ 77.26 และเคยเข้ารับการอบรมวิชาโครงการสุขภาพในโรงเรียน ร้อยละ 77.75

ตอนที่ 2 สภาพและการเปรียบเทียบสภาพการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน

สภาพและการเปรียบเทียบสภาพในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน 4 ด้านคือ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ (กายภาพ จิตภาพ และการสุขภาพิบาลทั่วไป) ด้านการจัดบริการสุขภาพ (การตรวจสุขภาพ และติดตามผล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ และการส่งเสริมสุขภาพ) ด้านการสอนสุขภาพหรือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสุขภาพ และด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลสภาพในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ทั้ง 4 ด้านมาหาค่าร้อยละ แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน โดยทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-square) ทั้งโดยเฉลี่ยรวมเป็นรายด้านและเป็นรายข้อ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังในตาราง ที่ 4 - 11

1. ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน (ตารางที่ 4 - 6)

ตารางที่ 4 สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านกายภาพ
จำแนกตามโรงเรียนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. สถานที่ตั้งของโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
ใกล้กับโรงงานอุตสาหกรรม	23	4.24	12	7.95	11	2.81	0.043
อยู่ติดกับตลาด	24	4.42	13	8.61	11	2.81	0.167
ติดกับบ้านเรือน	90	16.58	19	12.58	71	18.11	30.044*
ติดกับถนนใหญ่	114	20.99	38	25.17	76	19.39	12.667*
อยู่ใกล้วัด	248	45.67	63	41.72	185	47.19	60.016*
อื่น ๆ	44	8.10	6	3.97	38	9.69	23.273*
2. พื้นที่ตั้งของโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมถึง	53	12.83	14	13.46	39	12.62	11.792*
เป็นที่สูงน้ำท่วมไม่ถึง	256	61.99	62	59.62	194	62.78	68.063*
เป็นที่น้ำท่วมตามฤดูกาล	97	23.49	28	26.92	69	22.33	17.330*
อื่น ๆ	7	1.69	0	0.00	7	2.27	7.000*
3. เหตุรำคาญ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
มีเสียงรบกวน	117	24.53	47	35.07	70	20.41	4.521*
มีกลิ่นรบกวน	59	12.37	29	21.65	30	8.75	0.017
มีฝุ่นรบกวน	93	19.50	23	17.16	70	20.41	23.753*
ไม่มีเหตุรำคาญ	208	43.60	35	26.12	173	50.43	91.558*
4. สนามเด็กเล่น							
มีเหมาะสมกับจำนวน น.ร.	118	28.85	26	25.00	92	30.16	
มีมากเกินไป	3	0.73	1	0.96	2	0.66	
มีน้อยเกินไป	191	46.70	66	63.46	125	40.98	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		χ ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ไม่มีสนามเด็กเล่น	97	23.72	11	10.58	86	28.20	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	19.360 [*]
5. จำนวนห้องเรียน							
มีมากเกินไป	2	0.49	2	1.92	0	0.00	
มีน้อยเกินไป	174	42.54	36	34.62	138	45.25	
มีพอความต้องการ	205	50.12	62	59.62	143	46.88	
ต้องอาศัยที่อื่นเรียน	28	6.85	4	3.84	24	7.87	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	12.266 [*]
6. แสงสว่างภายในห้องเรียน							
มีเพียงพอ	357	87.29	89	85.58	268	87.87	
มีมากเกินไป	2	0.49	0	0.00	2	0.66	
มีน้อยเกินไป	45	11.00	13	12.50	32	10.49	
อื่น ๆ	5	1.22	2	1.92	3	0.98	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	1.573
7. การจัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดเรียบร้อย							
ดีมาก	60	14.67	16	15.39	44	14.43	
ดี	229	55.99	58	55.77	171	56.07	
พอใช้	102	24.94	28	26.92	74	24.26	
ต้องแก้ไข	18	4.40	2	1.92	16	5.24	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	2.215
8. จำนวนโต๊ะเรียนและม้านั่ง							
มีมากพอ	253	61.86	73	70.19	180	59.02	
มีไม่พอ	156	38.14	31	29.81	125	40.98	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	3.646

ตารางที่ (4) ต่อ)

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
9. ขนาดของโต๊ะเรียนและม้านั่ง							
เหมาะสมกับสภาพ							
ร่างกายของนักเรียน	343	83.86	90	86.54	253	82.95	
ไม่เหมาะสมกับสภาพ							
ร่างกายของนักเรียน	66	16.14	14	13.46	52	17.05	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	0.496
10. จำนวนนักเรียนในห้องเรียนโดยเฉลี่ย							
ต่ำกว่า 20 คน	124	30.32	17	16.35	107	35.08	
21 - 30 คน	208	50.85	50	48.08	158	51.80	
31 - 40 คน	67	16.38	34	32.69	33	10.82	
41 - 50 คน	6	1.47	2	1.92	4	1.32	
มากกว่า 50 คน	4	0.98	1	0.96	3	0.98	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	32.037*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่าโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ มีสถานที่ตั้งโรงเรียน อยู่ใกล้วัด ร้อยละ 45.67 รองลงมา โรงเรียนอยู่ติดกับถนนใหญ่ ร้อยละ 20.99 มีพื้นที่เป็นที่สูงน้ำท่วมไม่ถึง ร้อยละ 61.99 รองลงมาเป็นที่น้ำท่วมตามฤดูกาล ร้อยละ 23.49 ส่วนใหญ่ไม่มีเหตุรำคาญ ร้อยละ 43.60 รองลงมา มีเสียงรบกวน ร้อยละ 24.53 โรงเรียนส่วนใหญ่ มีสนามเด็กเล่นน้อยเกินไป ร้อยละ 46.70 รองลงมา มีสนามเด็กเล่นเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ร้อยละ 28.85 และเป็นที่น่าสังเกตว่า โรงเรียนไม่มีสนามเด็กเล่นสูงถึง ร้อยละ 23.72 โรงเรียนส่วนใหญ่ มีห้องเรียนเพียงพอความต้องการ ร้อยละ 50.12 รองลงมา ห้องเรียนมีน้อยเกินไป ร้อยละ 42.54

ห้องเรียนส่วนใหญ่มีแสงสว่างเพียงพอ ร้อยละ 87.29 รองลงมาแสงสว่างน้อยเกินไป ร้อยละ 11.00 โรงเรียนส่วนใหญ่จัดบริเวณโรงเรียนสะอาดดี ร้อยละ 55.99 รองลงมาจัดบริเวณสะอาดพอใช้ ร้อยละ 24.94 มีจำนวนโต๊ะเรียนและม้านั่งมากพอ ร้อยละ 61.86 และขนาดของโต๊ะเรียนและม้านั่งเหมาะสมกับสภาพร่างกายของนักเรียน ร้อยละ 83.86 โรงเรียนส่วนใหญ่ มีจำนวนนักเรียนในห้องเรียนโดยเฉลี่ย 21 - 30 คน ร้อยละ 50.85 รองลงมาจำนวนนักเรียนในห้องเรียนต่ำกว่า 20 คน ร้อยละ 30.32

เมื่อเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านกายภาพระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล เป็นรายชื่อ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล จัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านกายภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4 และ 10

ตารางที่ 5 สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านจิตภาพ
จำแนกตามโรงเรียนในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ

สิ่งแวดล้อมทางจิตภาพ	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. การส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
มีการจัดทัศนศึกษา	94	16.29	27	16.98	67	16.03	17.021*
ครุมีความเป็นกันเอง กับนักเรียน	307	53.21	79	49.69	228	54.55	72.316*
จัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่น่าสนใจ	165	28.60	53	33.33	112	26.79	21.097*
อื่น ๆ	11	1.90	0	0.00	11	2.63	11.000*
2. นันทนาการที่ทางโรงเรียนจัดให้ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
มีห้องกีฬาในร่ม	95	16.67	26	16.67	69	16.67	19.463*
มีที่นั่งเล่นบริเวณสนาม	235	41.23	64	41.03	171	41.30	48.719*
มีเครื่องเล่นในสนาม	219	38.42	63	40.38	156	37.68	39.493*
อื่น ๆ	21	3.68	3	1.92	18	4.35	10.714*
3. ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน							
ดีมาก	85	20.78	18	17.31	67	21.97	
ดี	258	63.08	68	65.38	190	62.30	
พอใช้	60	14.67	16	15.39	44	14.42	
ต้องแก้ไข	6	1.47	2	1.92	4	1.31	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	1.174
4. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนโดยทั่วไป							
ดีมาก	84	20.54	17	16.35	67	21.97	
ดี	283	69.19	78	75.00	205	67.21	
พอใช้	39	9.54	7	6.73	32	10.49	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สิ่งแวดล้อมทางจิตภาพ	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ยังต้องแก้ไข	3	0.73	2	1.92	1	0.33	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	5.714
5. การจัดห้องเรียนและอุปกรณ์ภายในห้องเรียนให้เรียบร้อย สวยงาม							
ดีมาก	41	10.03	9	8.65	32	10.49	
ดี	222	54.28	63	60.58	159	52.13	
พอใช้	134	32.76	31	29.81	103	33.77	
ยังต้องแก้ไข	12	2.93	1	0.96	11	3.61	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	3.502
6. การแก้ไขปัญหาทางด้านจิตใจของนักเรียน							
มีการแนะนำช่วยเหลือ							
เมื่อนักเรียนประสบปัญหา	222	54.28	66	63.46	156	51.15	
มีการแก้ไขติดตามผล	82	20.04	24	23.08	58	19.02	
แก้ไขเป็นบางราย	97	23.72	14	13.46	83	27.21	
ไม่มีการแนะนำแก้ไข	8	1.96	0	0.00	8	2.62	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	11.717*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียน โดยครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน ร้อยละ 53.21 รองลงมา จัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่น่าสนใจ ร้อยละ 28.60 นันทนาการที่โรงเรียนจัดให้ส่วนใหญ่ มีที่นั่งเล่น บริเวณสนาม ร้อยละ 41.23 รองลงมา มีเครื่องเล่นในสนาม ร้อยละ 38.42 ความสัมพันธ์อันดี ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ส่วนใหญ่ดี ร้อยละ 63.08 รองลงมา ดีมาก ร้อยละ 20.78

ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนโดยทั่วไป ส่วนใหญ่ดี ร้อยละ 69.19 รองลงมา ดีมาก ร้อยละ 20.54 การจัดห้องเรียนและอุปกรณ์ภายในห้องเรียนให้เรียบร้อยและสวยงาม ส่วนใหญ่ดี ร้อยละ 54.28 รองลงมา พอใช้ ร้อยละ 32.76 การแก้ไขปัญหาทางจิตใจของนักเรียน ส่วนใหญ่มีการแนะนำช่วยเหลือ ร้อยละ 54.28 รองลงมา แก้ไขเป็นบางราย ร้อยละ 23.72

เมื่อเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านจิตภาพ ระหว่างโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล เป็นรายข้อ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล จัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านจิตภาพไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2 และ 6

ตารางที่ 6 สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านการสุขาภิบาลทั่วไป จำแนกตามโรงเรียนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

การสุขาภิบาลทั่วไป	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ชนิดของน้ำดื่มสำหรับนักเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
น้ำฝน	293	60.16	59	47.20	234	64.64	104.522 [*]
น้ำประปา	67	13.76	38	30.40	29	8.01	0.604
น้ำบาดาล	76	15.61	15	12.00	61	16.85	27.842 [*]
น้ำจากแม่น้ำลำคลอง	51	10.47	13	10.40	38	10.50	12.255 [*]
2. น้ำที่ใช้ทั่วไปภายในโรงเรียน							
น้ำฝน	113	27.63	19	18.27	94	30.82	
น้ำประปา	85	20.78	42	40.38	43	14.10	
น้ำบาดาล	159	38.88	37	35.58	122	40.00	
น้ำจากแม่น้ำลำคลอง	52	12.71	6	5.77	46	15.08	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	35.887 [*]
3. การระบายน้ำภายในโรงเรียน							
มีทางระบายน้ำ	264	64.55	73	70.19	191	62.62	
ไม่มีทางระบายน้ำ	126	30.80	26	25.00	100	32.79	
ทางระบายน้ำอุดตัน	6	1.47	2	1.92	4	1.31	
อื่น ๆ	13	3.18	3	2.89	10	3.28	
รวม	409	100.00	104	100.00	350	100.00	2.451
4. การกำจัดขยะในบริเวณโรงเรียน							
ชุดหลุมฝัง	57	13.94	15	14.42	42	13.77	
กองรวมบนดินแล้วเผา	167	40.83	35	33.66	132	43.28	
เผาในเตาเผาขยะ	133	32.52	26	25.00	107	35.08	
มีรถขยะมารับไปกำจัด	42	10.27	26	25.00	16	5.25	
อื่น ๆ	10	2.44	2	1.92	8	2.62	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	33.834 [*]

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การสุขาภิบาลทั่วไป	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		x ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
5. ถังขยะในบริเวณโรงเรียน							
มีเพียงพอ	295	72.13	73	70.19	222	72.79	
มีไม่เพียงพอ	114	27.87	31	29.81	83	27.21	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	0.147
6. ส้วมและที่ปัสสาวะ							
มีมากพอ	249	60.88	62	59.61	187	61.31	
มีไม่พอ	55	13.45	17	16.35	38	12.46	
มีพอแต่ชำรุด	102	24.94	24	23.08	78	25.57	
อื่น ๆ	3	0.73	1	0.96	2	0.66	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	1.201
7. การกำจัดน้ำเสีย							
ระบายลงสู่บ่อซึม	167	40.83	43	41.35	124	40.66	
ระบายลงสู่ท่อระบายน้ำ							
สาธารณะ	56	13.69	20	19.23	36	11.80	
ระบายลงสู่แม่น้ำลำคลอง	76	18.58	20	19.23	56	18.36	
อื่น ๆ	110	26.90	21	20.19	89	29.18	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	5.495

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ จัดการสุขาภิบาลทั่วไปในเรื่องชนิดของน้ำดื่มสำหรับนักเรียนเป็นน้ำฝน ร้อยละ 60.16 รองลงมาเป็นน้ำบาดาล ร้อยละ 15.61 และเป็นที่น่าสังเกตว่ามีโรงเรียนที่ปล่อยให้เด็กเรียนดื่มน้ำจากแม่น้ำลำคลองสูงถึง ร้อยละ 10.47 น้ำที่ใช้ในโรงเรียนส่วนใหญ่ เป็นน้ำบาดาล ร้อยละ 38.88 รองลงมาเป็นน้ำฝน ร้อยละ 27.63 การ



ระบายน้ำในโรงเรียนส่วนใหญ่ มีทางระบายน้ำ ร้อยละ 64.55 รองลงมา ไม่มีทางระบายน้ำ ร้อยละ 30.80

การกำจัดขยะในบริเวณโรงเรียนส่วนใหญ่ ใช้วิธีกองบนดินแล้วเผา ร้อยละ 40.83 รองลงมาเผาในเตาเผาขยะ ร้อยละ 32.52 ถังขยะในบริเวณโรงเรียนส่วนใหญ่ มีเพียงพอ ร้อยละ 72.13 ส้วมและที่ปัสสาวะส่วนใหญ่ มีมากพอ ร้อยละ 60.88 รองลงมา มีพอแต่ชำรุด ร้อยละ 24.94 การกำจัดน้ำเสียส่วนใหญ่ ระบายสู่อ่างซึม ร้อยละ 40.83 รองลงมาโรงเรียนไม่มีน้ำซึ่งระบายลงแหล่งน้ำธรรมชาติ ร้อยละ 26.90

เมื่อเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านสุขาภิบาลทั่วไป ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ เป็นรายชื่อจะเห็นได้ว่าโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ จัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านการสุขาภิบาลทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2 และ 4

2. ด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน (ตารางที่ 7 - 9)

ตารางที่ 7 สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน เรื่องการตรวจสุขภาพและติดตามผล จำแนกตามโรงเรียนในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ

การตรวจสุขภาพ และ ติดตามผล	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ครูตรวจสุขภาพนักเรียนในตอนเช้า							
ทุกวัน	219	53.54	52	50.00	167	54.75	
สัปดาห์ละครั้ง	180	44.01	51	49.04	129	42.26	
เดือนละครั้ง	6	1.47	1	0.46	5	1.64	
เทอมละครั้ง	4	0.98	0	0.00	4	1.31	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	2.736
2. การตรวจสุขภาพนักเรียนโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข							
ตรวจเมื่อแรกเข้า	8	1.96	4	3.85	4	1.31	
เทอมละครั้ง	296	72.37	74	71.15	222	72.89	
ปีละครั้ง	65	15.89	15	14.42	50	16.39	
อื่น ๆ	40	9.78	11	10.58	29	9.51	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	2.856
3. การตรวจสุขภาพโดยนักเรียนช่วยกันเอง							
ทำเป็นประจำ	241	58.92	65	62.50	176	57.71	
เป็นครั้งคราว	150	36.68	38	36.54	112	36.72	
ไม่เคยทำ	18	4.40	1	0.96	17	5.57	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	4.052
4. การบันทึกสุขภาพนักเรียนลงในบัตรสุขภาพ							
สม่ำเสมอ	355	86.80	92	88.46	263	86.23	
ไม่สม่ำเสมอ	54	13.20	12	11.54	42	13.77	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	0.336

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การตรวจสุขภาพ และ ติดตามผล	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<u>5. การติดตามผลเมื่อนักเรียนเกิดการเจ็บป่วยและได้รับอุบัติเหตุ</u>							
ติดตาม	396	96.82	99	95.19	297	97.38	
ไม่ติดตาม	13	3.18	5	4.81	8	2.62	
รวม	409	100.00	103	100.00	305	100.00	1.203
<u>6. ผู้ทำการปฐมพยาบาลเมื่อนักเรียนเกิดการเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)</u>							
ครูประจำชั้น	114	20.54	32	22.22	82	19.95	21.930*
ครูเวร	91	16.40	29	20.14	62	15.09	11.967*
ครูประจำห้องพยาบาล	296	53.33	75	52.08	221	53.77	72.014*
อื่น ๆ	54	9.73	8	5.56	46	11.19	26.741*
<u>7. การซึ่่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของนักเรียน</u>							
เดือนละครั้ง	48	11.74	15	14.42	33	10.82	
ภาคเรียนละครั้ง	333	81.42	81	77.89	252	82.62	
ปีละครั้ง	1	0.24	0	0.00	1	0.33	
อื่น ๆ	27	6.60	8	7.69	19	6.23	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	1.664
<u>8. การทดสอบสายตาของนักเรียน</u>							
ภาคเรียนละครั้ง	140	34.23	34	32.69	106	34.75	
ปีละครั้ง	193	47.19	55	52.89	138	45.25	
สองปีครั้ง	5	1.22	2	1.92	3	0.98	
ไม่เคยตรวจ	71	17.36	13	12.50	58	19.02	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	3.512

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ตรวจสอบสุขภาพและติดตามผลโดยครู ตรวจสอบสุขภาพนักเรียนในตอนเช้าทุกวัน ร้อยละ 53.54 รองลงมาสัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 44.01 การตรวจสอบสุขภาพนักเรียนโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนใหญ่ ตรวจสอบเดือนละครั้ง ร้อยละ 72.37 รองลงมาตรวจปีละครั้ง ร้อยละ 15.89 การตรวจสอบสุขภาพโดยจัดให้นักเรียนช่วยกันเองส่วนใหญ่ทำเป็นประจำ ร้อยละ 58.92 รองลงมาทำเป็นครั้งคราว ร้อยละ 36.68 การบันทึกสุขภาพนักเรียนลงในบัตรสุขภาพส่วนใหญ่ บันทึกสม่ำเสมอ ร้อยละ 86.80

การติดตามผลเมื่อนักเรียนเกิดการเจ็บป่วยและได้รับการรักษาส่วนใหญ่มีการติดตามผล ร้อยละ 96.82 ผู้ทำการปฐมพยาบาลส่วนใหญ่เป็นครูประจำห้องพยาบาล ร้อยละ 53.33 รองลงมาเป็นครูประจำชั้น ร้อยละ 20.54 การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงของนักเรียนส่วนใหญ่ทำกันภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 81.42 รองลงมาทำเดือนละครั้ง ร้อยละ 11.74 การทดสอบสายตาของนักเรียนส่วนใหญ่ทำปีละครั้ง ร้อยละ 47.19 รองลงมาทำภาคเรียนละครั้ง ร้อยละ 34.23 และเป็นที่น่าสังเกตว่ามีโรงเรียนที่ไม่เคยทดสอบสายตานักเรียนเลย จำนวนสูงถึงร้อยละ 17.36

เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน เรื่องการตรวจสอบสุขภาพและติดตามผลระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ เป็นรายข้อ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ จัดบริการสุขภาพในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 6

ตารางที่ 8 สถานะและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดการสุขภาพในโรงเรียน
เรื่องการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ จำแนกตามโรงเรียนในเขตเทศบาล
และนอกเขตเทศบาล

การป้องกัน และ ควบคุมโรคติดต่อ	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. การสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้แก่ักเรียน							
ทอมละครึ่ง	158	38.63	43	41.35	115	37.71	
ปีละครึ่ง	176	43.03	45	43.27	131	42.95	
เฉพาะเมื่อมีโรครระบาด	74	18.09	16	15.38	58	19.01	
ไม่เคยสร้างภูมิคุ้มกันโรค	1	0.25	0	0.00	1	0.33	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	1.174
2. การกำจัดแมลงและสัตว์นำโรค							
กระทำเป็นประจำ	333	81.42	92	88.46	241	79.02	
ไม่เคยกระทำเลย	76	18.58	12	11.53	64	20.98	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	4.574 *
3. เมื่อมีโรคที่ติดต่ออันตรายทางโรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุขหรือไม่							
ติดต่อประสานงาน	398	97.31	100	96.15	298	97.70	
ทางโรงเรียนจัดการเอง	11	2.69	4	3.85	7	2.30	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	0.712

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ มีวิธีป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ โดยสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้แก่นักเรียน ปีละครั้ง ร้อยละ 43.03 รองลงมาทอมละครั้ง ร้อยละ 38.63 การกำจัดแมลงและสัตว์นำโรคส่วนใหญ่ กระจายเป็นครั้งคราว ร้อยละ 81.42 เมื่อมีโรคติดต่ออันตราย ส่วนใหญ่ทางโรงเรียนจะติดต่อประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุข ร้อยละ 97.31

เมื่อเปรียบเทียบสภาพด้านการบริการสุขภาพในโรงเรียน ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ เป็นรายชื่อ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ จัดการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ข้อ 2



ตารางที่ 9 สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน เรื่องการส่งเสริมสุขภาพ จำแนกตามโรงเรียนในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ

การส่งเสริมสุขภาพ	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. การจัดการบริการอาหารกลางวัน							
โรงเรียนจ้างคนครัวมา							
ทำอาหาร	59	14.43	30	28.85	29	9.51	
นักเรียนมีส่วนร่วม							
ทำอาหารด้วย	301	73.59	60	57.69	241	79.02	
แม่ค้ามาจำหน่ายอาหาร	14	3.42	2	1.92	12	3.93	
อื่น ๆ	35	8.56	12	11.54	23	7.54	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	27.261 ^{**}
2. ผู้ที่จัดการบริการแนะแนวสุขภาพภายในโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
ครูประจำชั้น	289	56.56	78	54.93	211	57.18	61.208 ^{**}
ครูพยาบาล	149	29.16	45	31.69	104	28.18	23.362 ^{**}
ครูแนะแนว	58	11.35	17	11.97	41	11.11	9.931 ^{**}
ไม่ได้จัดแนะแนวสุขภาพ	15	2.93	2	1.41	13	3.53	8.067 ^{**}
3. การป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียน							
ดีมาก	53	12.96	8	7.69	45	14.75	
ดี	237	57.95	66	63.46	171	56.07	
พอใช้	110	26.89	29	27.89	81	26.56	
ยังต้องแก้ไข	9	2.20	1	0.96	8	2.62	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	4.740

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การส่งเสริมสุขภาพ	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
4. การดูแลสุขภาพของครูและคณาจารย์โรงเรียน							
ดีมาก	46	11.25	6	5.77	40	13.11	
ดี	253	61.86	71	68.27	182	59.67	
พอใช้	97	23.71	25	24.04	72	23.61	
ยังต้องแก้ไข	13	3.18	2	1.92	11	3.61	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	5.345

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ จัดบริการอาหารกลางวันโดยนักเรียนมีส่วนร่วมทำอาหารด้วย ร้อยละ 73.59 รองลงมาจ้างคนครัวมาทำอาหาร ร้อยละ 14.43 ผู้ที่จัดบริการแนะแนวสุขภาพภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ เป็นครูประจำชั้น ร้อยละ 56.56 รองลงมาเป็นครูพยาบาล ร้อยละ 29.16 การป้องกันอุบัติเหตุภายในโรงเรียนส่วนใหญ่ดี ร้อยละ 57.95 รองลงมาพอใช้ ร้อยละ 26.89 การดูแลสุขภาพของครูและคณาจารย์โรงเรียนส่วนใหญ่ดี ร้อยละ 61.86 รองลงมาพอใช้ ร้อยละ 23.71

เมื่อเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดการสุขภาพในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมสุขภาพระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ เป็นรายข้อ จะเห็นได้ว่าโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ จัดการส่งเสริมสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 และ ข้อ 2

3. ด้านการสอนสุขศึกษาหรือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสุขภาพ
(ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 สภาวะและการเปรียบเทียบสภาวะด้านการสอนสุขศึกษาหรือกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสุขภาพ จำแนกตามโรงเรียนในเขตเทศบาล
และนอกเขตเทศบาล

การสอนสุขศึกษา	รวม		ร.ร. ในเขตฯ		ร.ร. นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ครูมีหน้าที่สอนสุขศึกษา							
ครูประจำชั้น	267	65.28	63	60.58	204	66.88	
ครูสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต	122	29.83	36	34.62	86	28.20	
อื่น ๆ	20	4.89	5	4.80	15	4.92	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	1.545
2. โรงเรียนมีหนังสือและเอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับสุขศึกษาสำหรับให้ครูค้นคว้า							
มีมากพอ	88	21.52	22	21.15	66	21.64	
มีไม่เพียงพอ	309	75.55	79	75.96	230	75.41	
ไม่มีเลย	12	2.93	3	2.89	9	2.95	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	0.013
3. โรงเรียนมีหนังสือและเอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับสุขศึกษาสำหรับให้นักเรียนค้นคว้า							
มีมากพอ	66	16.14	18	17.31	48	15.74	
มีไม่เพียงพอ	322	78.73	83	79.81	239	78.36	
ไม่มีเลย	21	5.13	3	2.88	18	5.90	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	1.514
4. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนสุขศึกษา							
มีจำนวนเพียงพอ	85	20.78	27	25.97	58	19.02	
มีไม่เพียงพอ	308	75.31	74	71.15	234	76.72	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การสอนสุขศึกษา	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ไม่มีเลย	16	3.91	3	2.88	13	4.26	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	2.496
5. การจัดหาอุปกรณ์และสื่อการสอนสุขศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
โรงเรียนจัดหาให้	259	48.68	79	54.86	180	46.40	39.386 [*]
ครูผู้สอนจัดหาเอง	228	42.86	52	36.11	176	45.36	67.439 [*]
ศึกษานิเทศก์จัดหาให้	20	3.76	4	2.78	16	4.12	7.200 [*]
อื่น ๆ	25	4.70	9	6.25	16	4.12	1.960
6. วิธีการสอนสุขศึกษาที่ครูใช้มากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
การบรรยาย	238	36.73	47	28.83	191	39.38	87.126 [*]
การทดลอง	24	3.70	16	9.82	8	1.65	2.667
การปฏิบัติจริง	235	36.27	64	39.26	171	35.26	48.719 [*]
สาธิต	99	15.28	23	14.11	76	15.67	28.374 [*]
ทำรายงาน	26	4.01	8	4.91	18	3.71	3.846 [*]
เล่นิทาน	26	4.01	5	3.07	21	4.33	9.846 [*]
7. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับสุขศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
จัดศึกษาออกสถานที่	31	5.22	11	6.63	20	4.67	2.613
เชิญวิทยากรมาบรรยาย	140	23.57	43	25.90	97	22.66	20.829 [*]
จัดฉายภาพยนตร์	12	2.02	5	3.01	7	1.64	0.333
จัดนิทรรศการ	73	12.29	26	15.66	47	10.98	6.041 [*]
จัดแผ่นป้ายนิเทศ	322	54.21	79	47.59	243	56.78	83.528 [*]
อื่น ๆ	16	2.69	2	1.21	14	3.27	9.000 [*]

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การสอนสุขศึกษา	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
8. ครูได้รับการอบรมเพื่อปรับปรุงส่งเสริมการสอนสุขศึกษาจากหน่วยศึกษานิเทศก์							
ได้รับอย่างสม่ำเสมอ	34	8.31	7	6.73	27	8.85	
นาน ๆ ครั้ง	309	76.55	77	74.04	232	76.07	
ไม่เคยเลย	66	16.14	20	19.23	46	15.08	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	1.289

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ครูประจำชั้นทำหน้าที่สอนสุขศึกษา ร้อยละ 65.28 รองลงมาเป็นครูสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ร้อยละ 29.83 โรงเรียนมีหนังสือและเอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับสุขศึกษาสำหรับให้ครูค้นคว้า ส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ร้อยละ 75.55 รองลงมามีมากพอ ร้อยละ 21.52 โรงเรียนมีหนังสือและเอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับสุขศึกษาสำหรับให้นักเรียนค้นคว้าส่วนใหญ่มีไม่เพียงพอ ร้อยละ 78.73 รองลงมามีมากพอ ร้อยละ 16.14 และเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนสุขศึกษาโรงเรียนส่วนใหญ่ มีไม่เพียงพอ ร้อยละ 75.31 รองลงมาเพียงพอ ร้อยละ 20.78

การจัดหาอุปกรณ์และสื่อการสอนสุขศึกษา ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดหาให้ ร้อยละ 48.68 รองลงมาครูผู้สอนจัดหาเอง ร้อยละ 42.86 และเป็นที่น่าสนใจว่าโรงเรียนที่ไม่มีวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนสุขศึกษาเลยถึงร้อยละ 3.91 และมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 75.38 วิธีการสอนส่วนใหญ่ใช้มากที่สุด คือ การบรรยาย ร้อยละ 36.73 รองลงมาใช้การปฏิบัติจริง ร้อยละ 36.27 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับสุขศึกษา ส่วนใหญ่จัดผ่านป้ายนิเทศ ร้อยละ 54.21 รองลงมาเชิญวิทยากรมาบรรยาย ร้อยละ 23.57 ครูส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมการสอนสุขศึกษา นาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 76.55 รองลงมาไม่เคยเลย ร้อยละ 16.14

เมื่อเปรียบเทียบสภาพด้านการสอนสุขศึกษาหรือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับ
สุขภาพระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ เป็นรายชื่อจะเห็น
ได้ว่าโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ จัดการสอนสุขศึกษาหรือกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสุขภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 5, 6 และ 7

4. ด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 สภาวะและการเปรียบเทียบสภาวะด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน
จำแนกตามโรงเรียนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล

การบริหาร โครงการสุขภาพ ในโรงเรียน	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดและดำเนินโครงการสุขภาพในโรงเรียน							
(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)							
อาจารย์ใหญ่หรือ							
ผู้อำนวยการ	58	10.49	16	10.66	42	10.42	11.655*
คณะกรรมการสุขภาพ							
ในโรงเรียน	90	16.27	33	22.00	57	14.15	6.400*
ครูทุกคนในโรงเรียน	314	56.78	73	48.67	241	59.80	89.885*
หน่วยงานสาธารณสุขที่							
เกี่ยวข้อง	91	16.46	28	18.67	63	15.63	13.462*
2. การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง							
ได้รับความช่วยเหลือ							
เป็นอย่างดี	267	65.28	76	73.08	191	62.62	
ไม่มีใครได้รับความช่วยเหลือ	135	33.01	28	26.92	107	35.08	
ไม่ได้รับความช่วยเหลือเลย	7	1.71	0	0.00	7	2.30	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	5.249
3. การได้รับความช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชน							
ได้รับความช่วยเหลือ							
เป็นอย่างดี	230	56.23	64	61.54	166	54.43	
ไม่มีใครได้รับความช่วยเหลือ	166	40.58	40	38.46	126	41.31	
ไม่ได้รับความช่วยเหลือเลย	13	3.19	0	0.00	13	4.26	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	5.286

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การบริหาร โครงการสุขภาพ ในโรงเรียน	รวม จำนวน ร้อยละ	ร.ร.ในเขตฯ จำนวน ร้อยละ	ร.ร.นอกเขตฯ จำนวน ร้อยละ	χ^2
4. ความร่วมมือจากครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียนในการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน				
<u>ได้รับความช่วยเหลือ</u>				
เป็นอย่างดี	356 87.04	92 88.46	264 86.56	
ไม่มีใครได้รับความช่วยเหลือ	49 11.98	11 10.58	38 12.46	
ไม่ได้รับความช่วยเหลือเลย	4 0.98	1 0.96	3 0.98	
รวม	409 100.00	104 100.00	305 100.00	0.262
5. การวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน				
<u>เขียนเป็นโครงการ</u>				
<u>ที่แน่นอนตลอดปี</u>				
ประชุมวางแผนและเขียน	214 52.32	60 57.69	154 50.49	
โครงการเป็นครั้งคราว	152 37.16	35 33.66	117 38.36	
ไม่ได้มีการวางแผน	37 9.05	7 6.73	30 9.84	
อื่น ๆ	6 1.47	2 1.92	4 1.31	
รวม	409 100.00	104 100.00	305 100.00	2.255
6. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน				
<u>เพียงพอกับความต้องการ</u>				
<u>ได้รับงบประมาณ</u>				
เพียงเล็กน้อย	207 50.61	57 54.81	150 49.18	
ไม่ได้รับงบประมาณ	166 40.59	36 34.62	130 42.63	
รวม	409 100.00	104 100.00	305 100.00	2.210
7. การจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียน				
มี	241 58.92	68 65.38	173 56.72	
ไม่มี	168 41.08	36 34.62	132 43.28	
รวม	409 100.00	104 100.00	305 100.00	2.405

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การบริหาร โครงการสุขภาพ ในโรงเรียน	รวม		ร.ร.ในเขตฯ		ร.ร.นอกเขตฯ		X ²
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
8. การประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการดำเนินงานของโครงการสุขภาพในโรงเรียน							
มีการจัดประชุม	160	39.12	34	32.69	126	41.31	
ไม่มีการจัดประชุม	217	53.06	60	57.69	157	51.48	
อื่น ๆ	32	7.82	10	9.62	22	7.21	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	2.610
9. การประเมินผลโครงการสุขภาพในโรงเรียน							
ประเมินผลเป็นประจำทุกปี	202	49.39	56	53.85	146	47.87	
ประเมินบ้างเป็นครั้งคราว	175	42.79	42	40.38	133	43.61	
ไม่เคยประเมินผลเลย	32	7.82	6	5.77	26	8.52	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	1.501
10. วิธีการประเมินผลโครงการสุขภาพในโรงเรียน							
ออกแบบสอบถามครู และนักเรียน	56	13.69	12	11.54	44	14.43	
สัมภาษณ์ครูและนักเรียน	144	35.21	42	40.38	102	33.43	
สังเกต	161	39.36	32	30.77	129	42.30	
อื่น ๆ	48	11.74	18	17.31	30	9.84	
รวม	409	100.00	104	100.00	305	100.00	7.840*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05



จากตารางที่ 11 โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ครูทุกคนในโรงเรียนมีหน้าที่ และ ความรับผิดชอบในการจัด และดำเนินโครงการสุขภาพในโรงเรียน ร้อยละ 56.78 รองลงมา คือ หน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 16.46 ความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ ได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ร้อยละ 65.28 รองลงมาไม่มีใครได้รับความช่วยเหลือ ร้อยละ 33.01 ความช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชน ส่วนใหญ่ได้รับความช่วยเหลือเป็น อย่างดี ร้อยละ 56.23 รองลงมาไม่มีใครได้รับความช่วยเหลือ ร้อยละ 40.59 ความร่วมมือจาก ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน ในการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ส่วนใหญ่ได้รับความ ร่วมมือเป็นอย่างดี ร้อยละ 87.04 รองลงมาไม่มีใครได้รับความร่วมมือ ร้อยละ 11.98 การวางแผน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ส่วนใหญ่เขียนเป็นโครงการที่แน่นอนตลอดปี ร้อยละ 52.32 รองลงมาประชุมวางแผนและเขียนโครงการเป็นครั้งคราว ร้อยละ 37.16

การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 50.61 รองลงมาไม่ได้รับงบประมาณ ร้อยละ 40.59 โรงเรียนส่วนใหญ่ มีการจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียน ร้อยละ 58.92 การประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจง การดำเนินงานของโครงการสุขภาพในโรงเรียน ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดประชุม ร้อยละ 53.06 รองลงมามีการจัดประชุม ร้อยละ 39.12 การประเมินผลโครงการสุขภาพในโรงเรียน ส่วน ใหญ่ ประเมินผลเป็นประจำทุกปี ร้อยละ 49.39 รองลงมาประเมินผลเป็นครั้งคราว ร้อยละ 42.79 วิธีการประเมินผลโครงการสุขภาพในโรงเรียน ส่วนใหญ่ใช้การสังเกต ร้อยละ 39.36 รองลงมาสัมภาษณ์ครูและนักเรียน ร้อยละ 35.21

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตในด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนนี้ว่า ความ สัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องแก้ไข ทั้งนี้เพราะจากผลการวิจัย ปรากฏว่า มีโรงเรียนที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเลย ร้อยละ 1.71 และ ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนเลย ร้อยละ 3.19

สถานด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาใน เขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล เป็นรายชื่อ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล จัดการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 1 และ 10

ตอนที่ 3 ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน

ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหา การจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน ด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการสอนสุขศึกษา และด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาล และผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาล

ผู้วิจัยได้นำการข้อมูลปัญหาการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนทั้ง 4 ด้านมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน โดยทดสอบค่า "ที" (t-test) ทั้งโดยเฉลี่ยรวมเป็นรายด้านและเป็นรายข้อ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังในตารางที่ 12-16

ตารางที่ 12 ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน ประถมศึกษาระหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาลและโรงเรียนนอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล

ลำดับที่	การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ	รวม (N=409)		ร.ร. ในเขตฯ (N=104)		ร.ร. นอกเขตฯ (N=305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1	การจัดสภาพอาคารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้สะอาดและปลอดภัย	2.39	1.13	2.29	1.14	2.43	1.12	-1.08
2	การจัดห้องเรียนให้สนองความต้องการทางสุขภาพของนักเรียน	2.53	1.12	2.38	0.10	2.58	1.16	-1.54
3	การจัดสนามและ เครื่องเล่นสำหรับเด็กให้เพียงพอ	3.04	1.17	2.97	1.02	3.07	1.22	-0.74
4	การจัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดเรียบร้อย	2.41	1.08	2.31	1.06	2.44	1.09	-1.07

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ลำดับที่	การจัด สิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ	รวม (N=409)		ร.ร. ในเขตฯ (N=104)		ร.ร. นอกเขตฯ (N=305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
5	การจัดให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน	2.39	1.09	2.24	0.97	2.44	1.12	-1.61
6	การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียน	2.61	0.89	2.54	0.79	2.63	0.92	-0.93
7	การจัดมุมนันทนาการหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับนักเรียน	2.62	0.96	2.48	0.84	2.67	1.00	-1.70
8	การสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน	2.20	1.13	2.02	0.98	2.30	1.18	-1.85
9	การจัดสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรต่าง ๆ ภายในโรงเรียน	2.26	1.12	2.15	1.02	2.29	1.16	-1.08
10	การจัดห้องเรียนและอุปกรณ์ภายในห้องเรียนให้สะอาดเรียบร้อยสวยงาม	2.44	1.06	2.29	1.04	2.50	1.07	-1.74
11	การจัดให้มีน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดอย่างเพียงพอ	2.39	1.31	2.13	1.24	2.48	1.32	-2.40 [*]
12	การจัดส้วมและที่ปัสสาวะให้สะอาดและเพียงพอับความต้องการของนักเรียน	2.49	1.23	2.31	1.14	2.56	1.25	-1.80

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ลำดับที่	การจัด สิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ	รวม (N=409)		ร.ร.ในเขตฯ (N=104)		ร.ร.นอกเขตฯ (N=305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
13	การจัดให้นักเรียนช่วยกันทำ ความสะอาดห้องเรียนเป็น ประจำ	2.19	1.32	1.95	1.21	2.27	1.34	-2.12 [*]
14	การจัดให้มีการกำจัดขยะ มูลฝอยทิ้งภายในอาคารและ บริเวณโรงเรียนอย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	2.46	1.19	2.24	1.12	2.53	1.21	-2.16 [*]
15	การจัดให้มีทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง	2.49	1.29	2.26	1.17	2.57	1.31	-2.12 [*]
	รวม	2.46	0.85	2.30	0.76	2.51	0.88	-2.18 [*]

* $p < .05$ ($.05 \ t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทราบว่ามีปัญหาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนโดยเฉลี่ยรวมที่ระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารทราบว่าปัญหาที่ระดับปานกลาง 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 6 และ 7 และมีปัญหาที่ระดับน้อย 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 และ 15

สำหรับผู้บริหารในเขตเทศบาลฯ มีปัญหาที่ระดับปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3 และ 6 และมีปัญหาที่ระดับน้อย 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 และ 15 ส่วนผู้บริหารนอกเขตเทศบาลฯ มีปัญหาที่ระดับปานกลาง 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ

2, 3, 6, 7, 10, 12, 14 และ 15 และมีปัญหาที่ระดับน้อย 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 4, 5, 8, 9, 11 และ 13

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลฯ โดยเฉลี่ยพบที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11, 13, 14 และ 15 โดยโรงเรียนในเขตเทศบาลฯ มีปัญหาน้อยกว่าโรงเรียนนอกเขตเทศบาลฯทุกข้อ

ตารางที่ 13 ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาด้านการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล

ลำดับที่	การจัด บริการสุขภาพ	รวม (N = 409)		ร.ร.ในเขตฯ (N = 104)		ร.ร.นอกเขตฯ (N = 305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
		1	การจัดให้มีครูตรวจสุขภาพ ของนักเรียนเป็นประจำ	2.26	1.15	2.10	0.99	
2	การจัดให้มีการตรวจสุขภาพ โดยแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขเป็นครั้งคราว	2.55	1.13	2.38	1.12	2.60	1.13	-1.69
3	การจัดให้มีการบันทึกสุขภาพ ประจำตัวนักเรียนอย่าง สม่ำเสมอ	2.15	1.27	2.06	1.16	2.18	1.30	-0.87
4	การจัดให้มีการชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูง	1.88	1.35	1.68	1.17	1.95	1.40	-1.76
5	การจัดให้มีการติดตามผล การตรวจและรักษาโรค	2.38	1.09	2.15	1.03	2.45	1.10	-2.48*
6	การตรวจวัดสายตาปีละครั้ง	2.37	1.29	2.13	1.24	2.45	1.30	-2.36*
7	การจัดให้มีการตรวจสุขภาพ เพื่อค้นหานักเรียนที่เจ็บป่วย	2.41	1.12	2.29	1.00	2.45	1.15	-1.22
8	การแยกนักเรียนที่เจ็บป่วย ให้พ้นจากนักเรียนคนอื่น ๆ	2.28	1.22	2.12	1.14	2.34	1.24	-1.61
9	การจัดให้นักเรียนทุกคนได้ รับภูมิคุ้มกันโรคตามความ จำเป็น	2.29	1.24	2.08	1.19	2.36	1.25	-1.93

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ลำดับที่	การจัด บริการสุขภาพ	รวม (N = 409)		ร.ร.ในเขตฯ (N = 104)		ร.ร.นอกเขตฯ (N = 305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
		10	การจัดให้มีการทำลาย เชื้อโรคและแหล่งเพาะพันธุ์ สัตว์นำโรคภายในโรงเรียน	2.31	1.14	2.17	1.02	
11	การจัดให้นักเรียนที่เจ็บป่วย หยุดเรียนจนกว่าจะหายจาก โรคติดต่อ	2.09	1.25	2.00	1.15	2.11	1.28	-0.81
12	การจัดโครงการอาหาร กลางวันให้ถูกหลัก โภชนาการ	2.43	1.30	2.15	1.23	2.52	1.32	-2.50*
13	การจัดโครงการป้องกัน อุบัติเหตุภายในโรงเรียน	2.26	1.13	2.12	1.05	2.30	1.15	-1.38
14	การจัดบริการแนะแนว สุขภาพให้แก่นักเรียน	2.33	1.06	2.17	0.98	2.38	1.07	-1.76
15	การจัดให้มีบริการการ ปฐมพยาบาลภายใน โรงเรียน	2.12	1.16	1.94	1.08	2.18	1.18	-1.81
16	การจัดให้มีกิจกรรมเสริม หลักสูตรหรือกิจกรรมพิเศษ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ	2.38	1.01	2.24	0.93	2.43	1.04	-1.65
	รวม	2.43	1.03	2.25	0.94	2.49	1.05	-2.11*

* P < .05 (.05 t_∞ = ±1.96)

จากตารางที่ 13 จะเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทราบว่ามีปัญหาด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนโดยเฉลี่ยรวมที่ระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้บริหารทราบว่าปัญหาที่ระดับปานกลาง 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 และมีปัญหาที่ระดับน้อย 15 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 และ 16

สำหรับผู้บริหารในเขตเทศบาลฯ มีปัญหาที่ระดับน้อยทั้งหมด 16 ข้อ ส่วนผู้บริหารนอกเขตเทศบาลฯ มีปัญหาที่ระดับปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 และ 12 และมีปัญหาที่ระดับน้อย 14 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15 และ 16

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ โดยเฉลี่ยรวมพบว่า มีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5, 6 และ 12 โดยโรงเรียนในเขตเทศบาลฯ มีปัญหาน้อยกว่าโรงเรียนนอกเขตเทศบาลฯ

ตารางที่ 14 ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาด้านหลักสูตรและการสอนสุขศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล

ลำดับที่	หลักสูตร และการสอน สุขศึกษา	รวม (N = 409)		ร.ร.ในเขตฯ (N = 104)		ร.ร.นอกเขตฯ (N = 305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1	การจัดสอนเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้ครบตามหลักสูตร	2.54	1.19	2.33	1.09	2.60	1.21	-2.08 [*]
2	การจัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพของท้องถิ่น	2.63	1.08	2.51	1.00	2.67	2.67	-1.27
3	การจัดให้มีการใช้แผนการสอนฉบับบูรณาการกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	2.48	1.10	2.26	1.01	2.56	1.12	-2.41 [*]
4	การจัดให้มีการใช้หลักสูตรโดยเน้นกระบวนการเรียนการสอนให้มากพอ ๆ กับเนื้อหาวิชา	2.54	1.10	2.38	0.99	2.59	1.14	-1.75
5	การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพและบริการสุขภาพให้มีส่วนช่วยเสริมหลักสูตรสุขศึกษา	2.47	1.03	2.28	0.89	2.54	1.07	-2.25 [*]
6	การจัดให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	2.33	1.13	2.19	1.06	2.37	1.15	-1.42



ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับที่	หลักสูตร และการสอน สุขศึกษา	รวม (N = 409)		ร.ร.ในเขตฯ (N = 104)		ร.ร.นอกเขตฯ (N = 305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
7	การจัดการเรียนการสอน เพื่อสนองจุดประสงค์การ เรียนรู้ของแต่ละบทเรียน	2.47	1.12	2.29	1.03	2.53	1.14	-1.89
8	การจัดกิจกรรมหรือวิธีสอน ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของ แต่ละบทเรียน	2.53	1.05	2.44	0.98	2.56	1.07	-0.96
9	การจัดให้มีการใช้สื่อการ เรียนการสอนให้เหมาะสม กับเนื้อหาของแต่ละบทเรียน	2.64	1.05	2.47	1.03	2.70	1.05	-1.94
10	การจัดให้นักเรียนได้มี โอกาสฝึกปฏิบัติตามเนื้อหา ที่เรียน	2.64	1.04	2.50	0.95	2.68	1.06	-1.57
11	การประเมินผลการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์ของบทเรียน	2.46	1.12	2.32	1.03	2.50	1.15	-1.48
12	การจัดนิทรรศการทาง สุขภาพเพื่อส่งเสริมการ เรียนการสอน	2.60	0.98	2.44	0.85	2.66	1.02	-1.98*
13	การจัดโครงการพัฒนา สิ่งแวดล้อมทางสุขภาพให้ เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน	2.64	1.00	2.41	0.89	2.71	1.02	-2.67*

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ลำดับที่	หลักสูตร และการสอน สุขศึกษา	รวม (N = 409)		ร.ร.ในเขตฯ (N = 104)		ร.ร.นอกเขตฯ (N = 305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
		14	การจัดโครงการป้องกันโรค ฉับเป็นกิจกรรมเสริม หลักสูตร	2.67	1.20	2.47	1.14	
15	การจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อ ช่วยเหลือเด็กที่มีความ บกพร่องทางสุขภาพ	2.80	1.09	2.67	1.03	2.84	1.11	-1.42
16	การจัดให้มีวิทยากรพิเศษ มาให้ความรู้ในเรื่องสุขภาพ ตามความจำเป็น	2.83	1.12	2.63	1.02	2.89	1.15	-2.14 [▪]
	รวม	2.58	0.86	2.41	0.77	2.63	0.88	-2.27 [▪]

[▪] $P < .05$ ($.05 t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ระบุว่ามีความรู้ด้านหลักสูตรและการสอนสุขศึกษาโดยเฉลี่ยรวมทั้งระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารมีปัญหาที่ระดับปานกลาง 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15 และ 16 และมีปัญหาที่ระดับน้อย 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 5, 6, 7 และ 11

สำหรับผู้บริหารในเขตเทศบาลมีปัญหาที่ระดับปานกลาง 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 10, 15 และ 16 และมีปัญหาที่ระดับน้อย 12 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13 และ 14 ส่วนผู้บริหารนอกเขตเทศบาลมีปัญหาที่ระดับปานกลาง 15 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2,

3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 และ 16 และมีปัญหาที่ระดับน้อย 1 ข้อ
ได้แก่ ข้อ 6

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านหลักสูตรและการสอนสุศึกษา ระหว่างผู้บริหารในเขต
เทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ โดยเฉลี่ยรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีการรับรู้ที่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 3, 5, 12, 13, 14
และ 16 โดยโรงเรียนในเขตเทศบาลฯ มีปัญหาน้อยกว่าโรงเรียนนอกเขตเทศบาลฯ

ตารางที่ 15 ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล

ลำดับที่	การบริหารโครงการ	รวม (N = 409)		ร.ร.ในเขตฯ (N = 104)		ร.ร.นอกเขตฯ (N = 305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
		1	การจัดครูให้มีหน้าที่ดูแลห้อง พยาบาล	2.38	1.32	1.92	1.10	
2	การจัดอบรมครูประจำการ ทางด้านสุขศึกษา	2.66	1.20	2.14	1.07	2.59	1.16	-3.48*
3	การจัดกิจกรรมส่งเสริม สุขภาพและสวัสดิภาพให้แก่ บุคลากรทุกคนในโรงเรียน	2.64	1.10	2.17	0.93	2.57	1.09	-3.35*
4	การจัดให้มีคณะกรรมการ เพื่อดำเนินงานโครงการ สุขภาพในโรงเรียน	2.51	1.21	2.18	1.02	2.54	1.15	-2.82*
5	การจัดให้มีวิทยากรพิเศษ มาให้ความรู้แก่นักเรียนใน เรื่องสุขภาพตามความ จำเป็น	2.81	1.12	2.56	1.07	2.75	1.11	-1.49
6	การจัดให้มีศึกษานิเทศก์ทาง ด้านสุขศึกษามาแนะนำ เกี่ยวกับโครงการสุขภาพใน โรงเรียน	3.07	1.17	2.92	1.14	2.96	1.12	-0.35

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลำดับที่	การบริหารโครงการ	รวม (N = 409)		ร.ร.ในเขตฯ (N = 104)		ร.ร.นอกเขตฯ (N = 305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
7	การจัดให้หน่วยงานหรือ องค์กร ต่าง ๆ ในชุมชนมี ส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อ โครงการพัฒนาสุขภาพใน โรงเรียน	3.01	1.04	2.88	1.05	3.03	1.09	-1.20
8	การจัดให้พ่อแม่หรือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน กิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริม สุขภาพนักเรียน	2.92	1.00	2.86	0.95	2.96	1.08	-0.80
9	การจัดให้โรงเรียนได้มีส่วน ร่วมในการส่งเสริมกิจกรรม สาธารณสุขของชุมชน	2.61	1.03	2.50	1.01	2.68	1.01	-1.50
10	การจัดให้โรงเรียนได้มีส่วน ร่วมในโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานทางด้าน สาธารณสุข	2.58	1.02	2.27	0.94	2.60	1.01	-2.90 ^a
11	การจัดให้โรงเรียนมีส่วน ร่วมในการพัฒนางาน สาธารณสุขมูลฐานของ ประเทศ	2.63	1.03	2.51	1.05	2.64	1.06	-1.06
12	การวางแผนงานเพื่อจัด โครงการสุขภาพใน โรงเรียน	2.40	0.99	2.21	0.97	2.50	1.04	-2.46 ^a

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ลำดับที่	การบริหารโครงการ	รวม (N = 409)		ร.ร.ในเขตฯ (N = 104)		ร.ร.นอกเขตฯ (N = 305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
13	การจัดสรรงบประมาณ เพื่อ ใช้ในโครงการสุขภาพใน โรงเรียน	3.05	1.29	3.19	1.20	3.18	1.29	-0.11
14	ความร่วมมือจากบุคลากร ทั้งในโรงเรียนและนอก โรงเรียน	2.69	0.96	2.42	0.93	2.69	1.02	-2.34 [*]
15	การประเมินและติดตาม ผลงานโครงการสุขภาพใน โรงเรียน	2.59	0.93	2.29	0.92	2.57	0.96	-2.62 [*]
16	การนิเทศและการแนะนำ ช่วยเหลือจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	2.75	0.95	2.52	0.97	2.79	0.98	-2.42 [*]
	รวม	2.71	0.76	2.47	0.73	2.72	0.79	-2.75 [*]

^{*} P < .05 (.05 t_∞ = ±1.96)

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา รับรู้ว่ามีปัญหาด้านการ
บริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน โดยเฉลี่ยรวมทั้งระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
ผู้บริหารมีปัญหาระดับปานกลาง 14 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13,
14, 15, และ 16 และมีปัญหาระดับน้อย 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 และ 2

สำหรับผู้บริหารในเขตเทศบาลฯ มีปัญหาที่ระดับปานกลาง 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13 และ 16 และมีปัญหาที่ระดับน้อย 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 10, 12, 14 และ 15 ส่วนผู้บริหารนอกเขตเทศบาลฯ มีปัญหาที่ระดับปานกลาง 15 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 และ 16 และมีปัญหาที่ระดับน้อย 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนของผู้บริหารในเขตเทศบาลฯ และผู้บริหารนอกเขตเทศบาลฯ โดยเฉลี่ยรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 10, 12, 14, 15 และ 16 โดยโรงเรียนในเขตเทศบาลฯ มีปัญหาน้อยกว่าโรงเรียนนอกเขตเทศบาลฯ

ตารางที่ 16 ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน
ประถมศึกษา โดยสรุปรวมทั้ง 4 ด้าน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขต
เทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

ลำดับที่	การจัดและดำเนินงาน โครงการสุขภาพ ในโรงเรียน	รวม (N = 409)		ร.ร.ในเขตฯ (N = 104)		ร.ร.นอกเขตฯ (N = 305)		t
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
		1	ด้านการจัดสิ่งแวดล้อม ทางสุขภาพ	2.46	0.85	2.30	0.76	
2	ด้านการจัดบริการสุขภาพ	2.43	1.03	2.25	0.94	2.49	1.05	-2.11*
3	ด้านหลักสูตรและการสอน สุขศึกษา	2.58	0.86	2.41	0.77	2.63	0.88	-2.27*
4	ด้านการบริหารโครงการ สุขภาพในโรงเรียน	2.71	0.75	2.47	0.73	2.72	0.79	-2.75*
	สรุปรวมทั้ง 4 ด้าน	2.53	0.80	2.35	0.71	2.59	0.82	-2.56*

* $P < .05$ ($.05 t_{\infty} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา รับรู้ว่ามีปัญหา
การจัดและดำเนินการโครงการสุขภาพในโรงเรียนโดยสรุปรวมทั้ง 4 ด้าน ที่ระดับปานกลางเมื่อ
พิจารณาแต่ละด้าน พบว่าผู้บริหารรับรู้ว่ามีปัญหาที่ระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและ
การสอนสุขศึกษา และด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน มีปัญหาที่ระดับน้อย 2 ด้าน
ได้แก่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน

สำหรับผู้บริหารในเขตเทศบาลฯ มีปัญหาที่ระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน ส่วนผู้บริหารนอกเขตเทศบาลฯ มีปัญหาที่ระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการสอนสุขศึกษา และด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน และมีปัญหาที่ระดับน้อย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารในเขตเทศบาลฯ และนอกเขตเทศบาลฯ โดยสรุปรวมทั้ง 4 ด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนในเขตเทศบาลฯ มีปัญหาน้อยกว่าโรงเรียนนอกเขตเทศบาลฯ